

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

CURRICULUM ȘCOLAR

pentru

MODELAREA ÎN LUT / SCULPTURA ÎN LEMN ȘI PIATRĂ

CLASELE a IX-a – a XII-a

ALTERNATIVA EDUCAȚIONALĂ WALDORF

Aprobat prin Ordin al Ministrului

nr. .... / .....

București

2000

NOTĂ DE PREZENTARE

A dezvolta manualitatea necesară lucrului potrivit pentru diferite materiale și, în același timp a deveni, a te cufunda în activități artistice, este un pas mare spre libertatea propriei exprimări. În acest fel procesul creator devine un experiment conștient pentru tinerii, cărora li se oferă un domeniu în care, pas cu pas, pot face experiențele legilor intrinsece ale artei și, în același timp, prin experiențe proprii, ajutându-i la dezvoltarea propriei lor personalități.

Orele de modelaj pot ajuta la modelarea și diferențierea sensibilității elevilor și la stimularea bucuriei de a fi creativi.

Modelării îi urmează în clasele X-XII sculptura în lemn și apoi în piatră sau granit, în funcție de materialele existente în zona în care funcționează liceul.

Se va urmări în lucru proporția, ca purtătoare a expresiei, unilateralitatea trăsăturilor specifice, fizionomia, ca oglindă a diferitelor dispoziții umane, tipuri opuse.

Lucrul va străbate două probleme mari: forma modelată ca expresie a mișcării și forma modelată ca expresie a sufletului.

În clasa finală, elevii ar trebui să atingă gradul de maturizare și independență în sculptură și să lucreze liber formele descoperite de ei, pentru a-și pune în valoare individualitatea.

CLASA A IX-A

OBIECTIVE CADRU

- 1. Dezvoltarea capacității de exprimare plastică și utilizarea materialelor, instrumentelor și tehnicilor de lucru**
- 2. Dezvoltarea sensibilității, a imaginației și a creativității artistice**
- 3. Cunoașterea și utilizarea elementelor de limbaj plastic**
- 4. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului vizual-artistice**

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Dezvoltarea capacității de exprimare plastică și utilizarea materialelor și a tehnicilor de lucru

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei a IX-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a IX-a, se recomandă următoarele activități:</i>
1.1 să evidențieze elementele de limbaj și relațiile dintre ele în imaginile artistice tridimensionale	- identificarea pe imagini sau în realitate a elementelor de bază ale modelării: volum, suprafață, tranziție între planuri, linie, muchie etc. - exerciții de modelare, evidențiind plinul și golul
1.2 să utilizeze diferite materiale și tehnici, cu funcțiile lor expresive, în relația dintre formele spațiale și mediul ambiant	- exerciții în diferite tehnici de evidențiere a funcțiilor expresive ale modelajului

2. Dezvoltarea sensibilității, a imaginației și a creativității artistice

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei a IX-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a IX-a, se recomandă următoarele activități:</i>
2.1 să realizeze pe bază de proiecte proprii compoziții în basorelief	- compoziții în basorelief, utilizând diferite instrumente și tehnici specifice

3. Cunoașterea și utilizarea elementelor de limbaj plastic

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei a IX-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a IX-a, se recomandă următoarele activități:</i>
3.1 să aplice elementele de limbaj specifice în lucrări proprii	- exerciții de utilizare a diferitelor elemente de limbaj specifice modelajului - compoziții în basorelief după studierea prealabilă a unor structuri naturale
3.2 să distingă componentele unei lucrări în basorelief	- exerciții de dezvoltare a formei, prin adăugare peste suprafața plată - compoziții în basorelief, utilizând toate elementele studiate

4. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului vizual-artistice

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei a IX-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a IX-a, se recomandă următoarele activități:</i>
4.1 să comenteze o compoziție în basorelief	- exerciții de analiză a compozițiilor, pe bază de imagini sau într-un muzeu - identificarea elementelor specifice basoreliefului pe imagini sau în ambient - analiza compozițiilor în basorelief, reprezentând creații proprii sau a celor din patrimoniul local

CLASA A X-A

COMPETENȚE GENERALE

1. Receptarea într-o manieră personală a mesajului artistic din universul vizual
2. Folosirea unor mijloace artistice pentru exprimarea sensibilității estetice

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

1. Receptarea într-o manieră personală a mesajului artistic din universul vizual

Competențe specifice	Conținuturi
1.1 Interpretarea personală a unui motiv din arta plastică universală	- realizarea unei forme originale personale pornind de la motive din istoria artelor - transpunerea unui studiu de caz realizat în modelaj urmărind expresia

2. Folosirea unor mijloace artistice pentru exprimarea sensibilității estetice

Competențe specifice	Conținuturi
2.1 Realizarea unei forme tridimensionale având la bază studiul corpurilor geometrice	- modelarea unei forme plastice pornind de la o formă geometrică (sferă, cub etc.)
2.2. Realizarea prin diferite procedee și tehnici a unor forme plastice asupra cărora acționează forțe interioare / exterioare	- modelarea în ronds-boss cu accent pe realizarea calităților tactile a suprafețelor a unor forme plastice configurate prin forțe exterioare / interioare

CLASA a XI-a

COMPETENȚE GENERALE

1. Receptarea într-o manieră personală a mesajului artistic din universul vizual
2. Folosirea unor mijloace artistice pentru exprimarea sensibilității estetice

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

1. Receptarea într-o manieră personală a mesajului artistic din universul vizual

Competențe specifice	Conținuturi
1.1 Analizarea corespondenței între forma plastică și conținuturile afective	- expresii modelate potrivite pentru diferite sentimente contrastante - dialogul formelor
1.2 Configurarea elementelor de morfologie plastice studiate în formule sintactice acordate cu intenționalitate artistică	- studierea expresivității formei și a chipului uman în istoria artei

2. Folosirea unor mijloace artistice pentru exprimarea sensibilității estetice

Competențe specifice	Conținuturi
2.1 Realizarea trecerii de la forme statice la forme dinamice	- mișcarea formei ca eliberare de masă - răsfrângerea suprafeței ca expresie a mișcării
2.2 Exprimarea prin forme plastice a temporalității	- transformarea unor forme - metamorfoză - transformarea unei forme organice în formă artistică

CLASA a XII-a

COMPETENȚE GENERALE

1. Receptarea într-o manieră personală a mesajului artistic din universul vizual
2. Folosirea unor mijloace artistice pentru exprimarea sensibilității estetice

1. Receptarea într-o manieră personală a mesajului artistic din universul vizual

Competențe specifice	Conținuturi
1.1 Transformarea formelor exprimate naturalist în funcție de intenția expresivității artistice	- simplificarea, stilizarea formei - elaborarea unui motiv care să exprime aspirațiile personale
1.2. Combinarea elementelor spațiale într-o formă unitară	- compoziții decorative cu formă sintactică dată

2. Folosirea unor mijloace artistice pentru exprimarea sensibilității estetice

Competențe specifice	Conținuturi
2.1 Realizarea independentă a unei lucrări tridimensionale	- proiectarea, modelarea în lut, studiu de plasare în ambient, transpunerea în material definitiv a formei tridimensionale - prezentarea publică, verbală a operei, urmărind concepții, faze de lucru, sugestii de valorificare

VALORI ȘI ATITUDINI

Curriculum-ul de educație plastică își propune formarea următoarelor valori și atitudini:

- manifestarea interesului pentru cunoașterea și interpretarea operelor de artă plastică și decorativă;
- manifestarea inițiativei în aprecierea critică a operei de artă;
- motivația pentru ocrotirea și punerea în valoare a patrimoniului artistic național și universal;
- manifestarea gustului pentru frumos în aprecierea și ameliorarea ambientului;

SUGESTII METODOLOGICE

În elaborarea programei s-a ținut cont de exprimarea specifică a locului unde activează unitatea de învățământ alternativ Waldorf precum și de tendințele pe plan internațional ale acestei alternative.

Modul de exprimare tridimensional pe care programa îl abordează atinge și stabilește legături cu modelajul, tehnologiile și, nu în ultimul rând, cu aria curriculară limbă și comunicare, precum și cu istoria artei.

În clasa a IX-a se începe modelajul, în care acționează forțele ce animă omul. Problema esențială pentru clasa a IX-a este urmărirea procesului care conduce la formă și nu o imitare a acesteia.

În clasa a X-a elevii experimentează realizarea unui tipar în care forma să ia naștere, ca spre exemplu realizarea unor măști expresive din arta populară.

Pentru realizarea lucrărilor în lemn sau piatră (clasa a XI-a) se recomandă schițarea inițială a acestora în creion, apoi modelarea în lut. Același procedeu va fi folosit și în clasa a XII-a, fiind necesară multă atenție în folosirea tehnicii corecte a folosirii dălții (radial și tangențial), un ritm adecvat de lovire, și o anumită intensitate a acesteia.

Trebuie să se ajungă la un înalt grad de independență în sculptură, elevii lucrând liber formele descoperite de ei, pentru a-și pune în valoare individualitatea.

În clasele a X-a – a XII-a maturizarea tânărului apropiindu-se de sfârșit, el este orientat spre exterior, în mediul ambiant. Toată privirea va fi orientată spre afară, iar prin educația plastică astfel orientată îl vom ajuta să stabilească noi relații cu oamenii, lăsându-i propria personalitate să se exprime. Acest proces se urmărește și în clasele a XI-a și a XII-a.

Se recomandă pentru conținuturile de la competența specifică 1.1 folosirea compoziției, formei, culorii, tehnicilor, pornind de la teoria culorilor; de asemenea pot fi realizate exerciții dinamice, concentrare și dizolvare de forme.

Pentru competența specifică 1.3 se recomandă dezvoltarea ritmică, structurală a imaginii, iar pentru competențe specifice 1.4 se pot realiza transpuneri ale unor studii de cap, realizate în sculptură, urmărind expresia.

Pentru clasa a XII-a se recomandă realizarea unui proiect, susținut de argumente, dar și realizarea unui spectacol (bal de absolvire etc.) cu tot ce presupune acest lucru (de la documentare, schițe, dar și confecționarea celor propuse). Activitățile se pot desfășura individual sau pe grupe de elevi.

Prezentul curriculum propune un demers axat pe citirea și integrarea imaginii vizuale. Pentru aceasta trebuie cunoscut limbajul (morfologia) specific artei și structurile compoziționale (sintaxa). Operele de artă ilustrând conținuturile din programă, vor fi selectate din toate epocile istorice.